

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

JUSTISDEPARTEMENTET	
02 NOV 2007	
SAKSNR.:	200705911
AVD/KONT/BEH:	LOV/EO/MHG
DOK.NR.	102
ARKIVKODE:	

Deres ref
200705911

Vår ref
200704615-/MAG-1

Dato
02.11.2007

Høring - forskrift til den nye offentlighetsloven

Vi viser til brev fra Justis- og politidepartementet av 4. september 2007 og høringsutkast om ovennevnte.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har følgende innspill til høringsutkastet:

Justis- og politidepartementet har ikke foreslått avgrensninger av i hvilken grad det skal være mulig å søke på personnavn. Dette kan oppfattes som problematisk, spesielt dersom det blir mulig å benytte eksterne søkemotorer som Google, Kvasir etc. i de elektroniske journalene.

Ved full åpenhet vil dette kunne medføre at de generelle ansvarsområder og konkrete arbeidsoppgaver til den enkelte ansatte i den virksomhet som har utarbeidet dokumentet kan spores og dermed at den enkelte ansatte blir mer eksponert i forhold til offentligheten.

Vi stiller spørsmål ved om dette vil føre til at ansatte med en slik åpenhet generelt blir mer sårbare i forhold til personvernet. Etter vår vurdering er det innsyn i dokumenter som må være det sentrale utgangspunkt og i denne sammenheng mindre viktig hvem som er saksbehandler i hvert enkelt tilfelle.

Høringsnotatet har vært forelagt Arbeids- og velferdsdirektoratet som har avgitt uttalelse i brev av 23. oktober 2007, (vedlegg 1). Direktoratet har i hovedsak ikke innvendinger til forslagene, med unntak for et område hvor Justisdepartementet har

bedt om særskilt tilbakemelding. Arbeids- og velferdsdirektoratet meddeler:

”Når det gjelder spørsmålet hvorvidt det skal være mulig å søke på personnavn i tilknytning til elektronisk tilgjengeliggjøring av journal og dokument, er det bedt om særskilt innspill fra høringsinstansene. Direktoratet fører ikke offentlig journal elektronisk i dag, men viser i sin uttalelse til at fare for feil i forbindelse med registreringer kan få store negative konsekvenser for den enkelte bruker innenfor Arbeids- og velferdsdirektoratets forvaltningsområde. På denne bakgrunn tar direktoratet til orde for at det ikke skal være anledning til å søke på personnavn.”

AID har videre merket seg at tvangsfullbyrdelsesloven er tatt med blant rettsstelslovene i utkastet til § 3 i forskriften. Det samme gjelder gjeldsordningsloven. Dette innebærer etter det vi forstår at offentlighetsloven ikke gjelder for saker etter disse lovene. Vi vil reise spørsmål om også bidragsinnkrevingsloven bør tas med i denne oppregningen. Også denne loven gjelder i alt vesentlig tvangsfullbyrdelse, og sakene vil ha store likhetstrekk med sakene etter de to nevnte lovene, spesielt tvangsfullbyrdelsesloven. Dette gjelder saksbehandling, de opplysninger som vil finnes i sakene og de tiltak som sakene munner ut i. Vi antar ellers at saker etter bidragsinnkrevingsloven uansett i alt vesentlig vil være unntatt offentlighet av personvern hensyn. Det beste grunner synes derfor å tale for at oppregningen av rettspleielover i forskriftsutkastet § 3 suppleres med bidragsinnkrevingsloven.

Når det gjelder utlendingsfeltet har departementet forelagt høringsbrevet for de underliggende etatene, Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE). Deres høringsuttalelser følger vedlagt (vedlegg 2 og 3). Etter oppfølgingsspørsmål fra departementet vedrørende behovet for å videreføre dagens hjemmel for å unnta utlendings- og statsborgersakene fra offentlighet, har UDI avgitt en tilleggsuttalelse, jf. vedlagte brev av 25. oktober (vedlegg 4).

Departementet mener at unntaket i gjeldende forskrift av 14. februar 1986 nr. 351 punkt V nr. 8, for ”Saksdokumenter, journaler og registre i fremmedsaker og statsborgersaker”, bør videreføres. Vi ser at det er ønskelig i minst mulig utstrekning å ha regler som gir adgang til å unnta journaler og dokumenter på hele saksområder, men vi mener at det er særtrekk ved utlendings- og statsborgersakene som tilsier at det likevel bør gjelde et unntak på dette området. Departementet antar at det vil måtte gjøres unntak for det alt vesentligste av dokumentene i utlendings- og statsborgersakene på grunn av taushetsplikten. I asylsaker vil så å si alle dokumentene måtte unntas på grunn av faren for at opplysninger vil kunne identifisere søkeren. Også andre typer utlendingssaker, som utvisningssaker og familiegjenforeningssaker, vil inneholde personsensitive opplysninger som må unntas offentlighet. Noen saker vil også kunne inneholde personsensitive opplysninger som følge av tilknytningen til en asylsak, typisk ved at det søkes familiegjenforening med en person som har fått innvilget asyl.

Alle dokumentene i utlendings- og statsborgersakene registreres i dag i Datasystemet for utlendings- og flyktningssaker (DUF). Ved en eventuell offentliggjøring av en journal for DUF, vil taushetsplikten innebære utstrakt bruk av sladding. Det fremstår som uhensiktsmessig å ha en offentlig journal som er anonymisert i så stor grad som det vil være nødvendig i disse sakene.

Det er i denne sammenheng også relevant å peke på arbeidsmengden journalføring av utlendings- og statsborgersakene vil medføre for utlendingsforvaltningen. Et omfattende antall dokumenter registreres daglig i DUF, og det vil være svært arbeidskrevende for forvaltningen å foreta sladdinger ved registreringen, samt å behandle innsynsbegjæringer i sakene til de tusenvis av utlendinger som hvert år registreres i DUF (som eksempel kan nevnes at 77 000 oppholdssaker kom til behandling i UDI i 2006, inkludert klager). Det store antallet dokumenter øker også faren for feilregistreringer, noe som vil kunne få store konsekvenser for den enkelte, for eksempel dersom identiteten til en asylsøker ble kjent.

Til dette kommer at vi antar at offentlighetens behov for innsyn i stor grad vil kunne tilfredsstilles på annen måte. Innsyn i utlendings- og statsborgersaker vil ofte ha bakgrunn i et ønske om å bli kjent med praksis i en bestemt sakstype. UNE har en egen praksisbase som er tilgjengelig på deres hjemmeside på internett, og UDI arbeider med å gjøre deres regelverksportal, RVP, offentlig. Der vil retningslinjer og praksisdokumenter kunne legges ut. Offentligheten kan gjennom disse kildene få et innblikk i begrunnelsen for vedtakene, samt et helhetlig bilde av praksis i de enkelte sakstypene.

Forholdet til Arbeidsretten, Rikslønnsnemnda og Riksmeklingsmannen:

I høringsbrevet foreslås det at forskrift 14. februar 1986 nr. 351 til offentlighetsloven skal oppheves. Dette innebærer at Rikslønnsnemnda og Arbeidsretten ikke lenger vil være unntatt fra offentlighetslovens anvendelsesområde. Endringen innebærer videre at unntaket for tariffavtaler som er sendt inn til Riksmeklingsmannen med hjemmel i arbeidstvistloven oppheves. Det samme gjelder for unntaket for dokumenter som gjelder offentlige meklingsmyndigheters behandling av meklingssaker.

Det er ikke foreslått regler til erstatning for bestemmelsene som foreslås opphevet, og spørsmålet er heller ikke nærmere drøftet i høringsbrevet.

Unntak for Arbeidsretten og Rikslønnsnemnda

Når det gjelder Arbeidsretten, viser vi til punkt 7.4.1 i NOU 2003:30 Ny Offentlighetslov, der Offentlighetslovutvalget uttalte at "Arbeidsretten er utvilsomt en domstol, og offentlighetsloven bør, på samme måte som for de andre domstolene, ikke gjelde for dokumenter i saker for Arbeidsretten". Utvalget la til grunn at selv om Arbeidsretten har færre forvaltingsoppgaver enn de alminnelige domstoler, bør offentlighetsloven

”gjelde for Arbeidsretten i samme utstrekning som den gjelder for de andre domstolenes virksomhet.”

For Rikslønnsnemnda sin del vises det til utvalgets uttalelser i punkt 7.4.1 og 7.4.2, der det legges til grunn at denne typen nemnder burde være omfattet av tilsvarende regler som domstolene når det gjelder innsynsrett for allmennheten.

Departementet stiller seg bak denne vurderingen. For å oppnå tilsvarende bestemmelser om offentlighet som for de ordinære domstolene, kan man imidlertid ikke bare oppheve gjeldende unntaksbestemmelser, disse må erstattes av regler som sikrer likebehandling. Departementet ber om at Justisdepartementet utarbeider slike bestemmelser, og viser for øvrig til vedlagte uttalelser fra Arbeidsretten (vedlegg 5) og Rikslønnsnemnda (vedlegg 6).

Tariffavtaler

Når det gjelder unntaket for tariffavtaler som sendes inn til Riksmeklingsmannen, har dette i dag liten praktisk betydning. Departementet legger til grunn at offentlighetsloven ikke kommer til anvendelse hvis en offentliggjøring av en tariffavtale vil kunne berøre konkurransesituasjonen til en eller begge avtaleparter, og antar på denne bakgrunn at det ikke er behov for å videreføre punkt III nr. 1 i gjeldende forskrift.

Dokumenter i meklingsaker

Når det gjelder opphevingen av unntaket for offentlige meklingsmyndigheters behandling av meklingsaker, viser departementet til at sentrale hensyn bak regelen er at det i hovedsak dreier seg om tvister mellom private, og at det i liten grad er tale om utføring av forvaltningsoppgaver. Meklingsinstitusjonene er helt avhengig av partenes tillit for å kunne drive sin virksomhet, herunder tilliten til at opplysninger som fremkommer i forbindelse med meklingen ikke offentliggjøres.

Etter arbeidstvistloven forgår meklingsmøtene for lukkede dører og det er meklingsmannen som bestemmer hva som skal offentliggjøres fra meklingen. Dette er en helt sentral bestemmelse som er avgjørende for meklingsmannens mulighet for å finne fram til en omforent løsning. Taushetsplikten knyttet til meklingen gjelder både mens meklingen pågår og i ettertid. Det er også egne bestemmelser i loven om håndtering av avstemninger over forslag, blant annet skal ingen ting offentliggjøres om avstemningene før meklingsmannen har kunngjort resultatet.

Når det gjelder dokumenter i meklingsaker faller de i to grupper. Melding om plassoppsigelse, nedlegging av midlertidig forbud mot arbeidsstans, beramning av tidspunkt for mekling, krav om brudd i meklingen, mekling om plassfratredelse samt møtebok med vedlegg fra meklingen blir i dag gjort offentlig kjent, blant annet på Riksmeklingsmannens hjemmeside.

Dokumenter fra partene til meklingsmannen før og under mekling, som ofte vil ha karakter av presisering av forhandlingsposisjoner og lignende ikke ment for motparten, gjøres ikke offentlig kjent.

Departementet forutsetter at det fortsatt vil være adgang til å unnta denne typen dokumenter med hjemmel i arbeidstvistlovens bestemmelser om taushetsplikt eller av hensyn til partenes konkurransesituasjon, og har på denne bakgrunn ikke innvendinger mot at punkt V nr. 9 kan oppheves.

Tilgjengeliggjøring av journal og dokument på internett

Vedrørende spørsmålet om tilgjengeliggjøring av elektronisk journal og dokumenter på internett, viser departementet til vedlagte uttalelser fra Arbeidstilsynet (vedlegg 7) og Petroleumstilsynet (vedlegg 8).

Dersom JD vurderer å ikke imøtekomme våre merknader, ber vi om at det tas kontakt.

Vi ber om å bli holdt underrettet om det videre arbeidet.

Med hilsen

Tone Westlie (e.f.)
avdelingsdirektør

Marte Grimstad
Førstekonsulent

Vedlegg:

1. Høringsuttalelse fra Arbeids- og velferdsdirektoratet
2. Høringsuttalelse fra UDI
3. Høringsuttalelse fra UNE
4. Brev fra UDI av 25.10.07
5. Høringsuttalelse fra Arbeidsretten m. vedlegg
6. Høringsuttalelse fra Rikslønnsnemda
7. Høringsuttalelse fra Arbeidstilsynet
8. Høringsuttalelse fra Petroleumstilsynet